

Innovationer för tillväxt

Insatser och utfall

En studie utförd av Lars Birger Larsson,
finansieringshandläggare vid STU/ Nutek
under åren 1974–1995

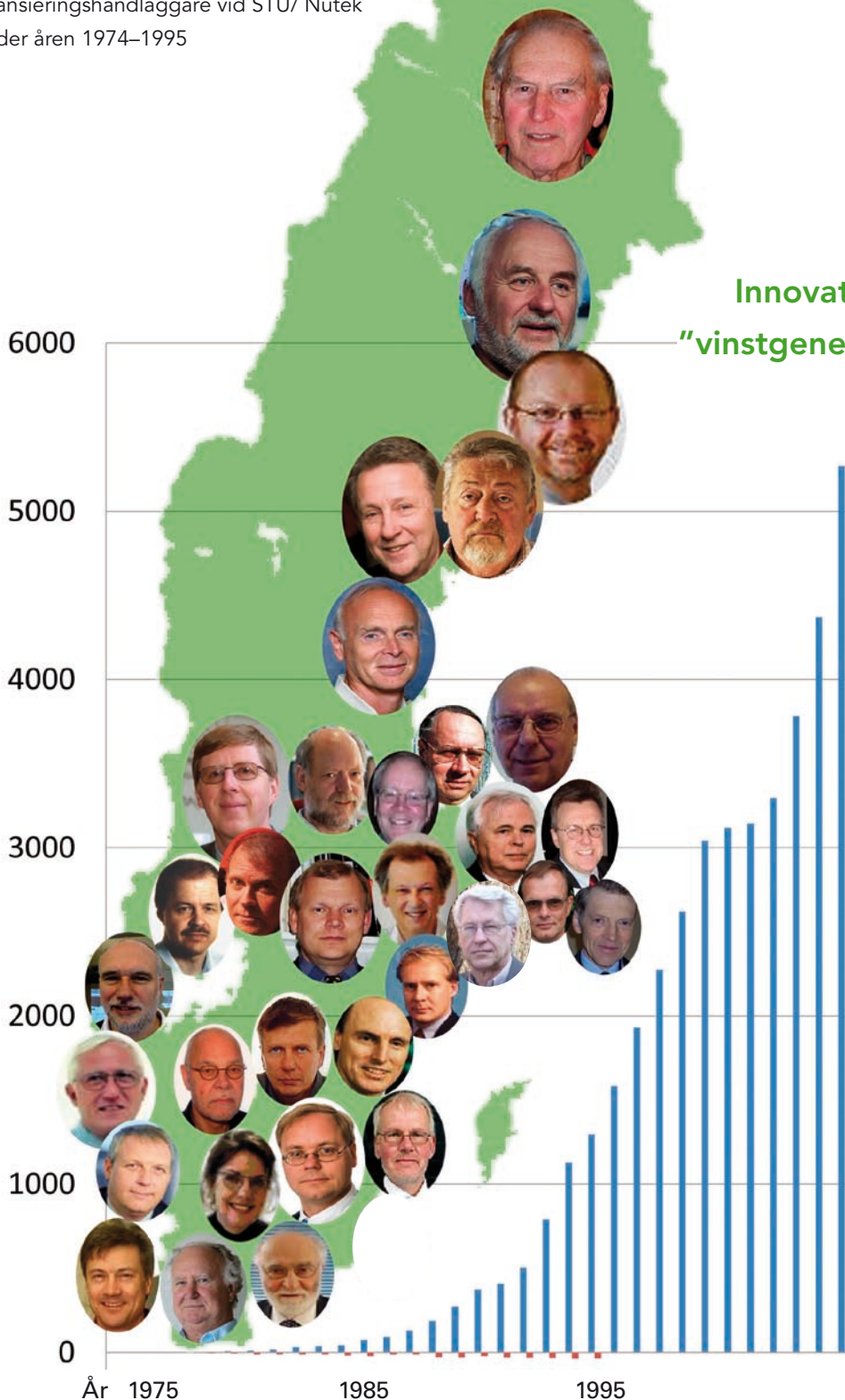
Innovationers betydelse för väl-
ståndsutvecklingen illustreras bäst
genom det goda exemplet.

I denna studie redovisas några
uppfinningar med betydelse för
svensk industri och som tillkom-
mit och utvecklats från 1980-talet
och framåt.

**Innovationssatsningar är en kraftig
"vinstgenerator" för stat och samhälle**

Tillsammans har dessa idéer skapat
20.000 arbetstillfällen och över
åren omsatt nära 200 miljarder
kronor. Skattekraften är hög och
utvecklingskostnaderna är låga.

Nya produkter, nya företag,
industriella verksamhetsfält, sys-
selsättning och skatteunderlag
är samtliga viktiga samhällsange-
lägenheter.

Jämför utvecklingskostnader (röda staplar)
med avgifter och skattebetalningar (blå staplar)

Studien är inspirerad av prof. David Storey, Warwick Business School; forskare om entreprenörskap, FSF/Nutek stipendiat med ansvar för omfattande effektutvärderingar åt den brittiska regeringen.

Studie över statliga insatser och utfall

Sverige har en enorm potential av förnyelsekrafter i form av uppfinnare, innovatörer och entreprenörer. Svenska Uppfinnareföreningens (SUFs) vision är att Sverige utvecklar ett innovationssystem, som sätter in-dividen i centrum.

Det finns mycket att göra för att få flera individer att försöka och att få flera individer att lyckas med att ta nya idéer och forskningsresultat till marknaden. En av hörnpelarna i ett innovationssystem är villkor för förnyel-sekrafter. De är mycket beroende av samhällets spel-regler. Med andra ord har institutionella förutsättningar en central roll i ett innovationssystem.

Vi ser dagligen studier om innovationssystemen men däremot färre studier om individens roll i systemet. Lars Birger Larsson som har en lång erfarenhet från arbete vid Styrelsen för Teknisk Utveckling (STU) och Närings- och teknikutvecklingsverket (Nutek) har ställt samman denna studie i syfte att visa att stöd i tidiga skeden till förnyelsekrafter har en stor positiv samhällseffekt.

Studien grundar sig på en genomgång av mångåriga satsningar på individers/innovatörers och uppfinna-res idéer i små företag utanför etablerade företag och institutioner. Studien är genomförd 15 år efter de senaste stödsatserna och baseras på data från insat-ser och utfall från STU-engagemang.

Studien visar på värdet av STU/Nuteks både finansiella roll och den arbetsmetodik för riskabla satsningar på innovationer som utvecklades där.

Det är viktigt att makthavare och beslutsfattare infor-meras om förnyelsekrafternas betydelse för välbståndet. Entreprenörerna i denna studie har gjort stora insatser för det svenska samhället. De förtjänar att uppmärk-sammas. Från Svenska Uppfinnareföreningen anser vi att det är viktigt att denna kunskap sprids.

Peter A Jörgensen
Ordförande Svenska Uppfinnareföreningen

Uppfinnarnas och innovatörernas insatser var idéer, insikter och före-tagsetableringar

STU hade, inom innovationsstödet, ansvar för projekt med hög risk, originalitet och med en potentiell nytta. Viktigt vid urval av projekt var idéernas unikheter, särdrag, marknadspoten-tial och förväntade ekonomiska bärkraft.

Bedömning av initiativtagarnas möjligheter och förmåga att genomföra utvecklingsprojekt, etablera företag och få före-tagen att växa var också viktiga kriterier inför myndighetens beslut om stöd.

Statens insatser för stöd till produktutveckling

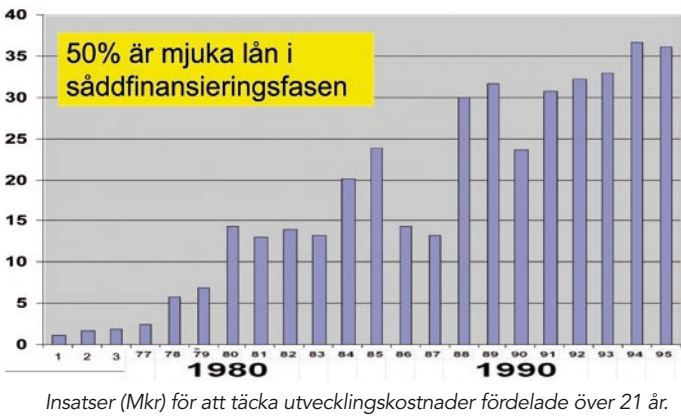
STUs mångåriga erfarenhetsuppbyggnad innebar att ett inno-vationssystem växte fram med utgångspunkt från individers insikter, engagemang, intresse, visioner och ambitioner. STUs tillgång till såddfinansiering var avgörande för utveckling av produkter och etablering av företag. Riskfinansiering i form av mjuka lån bidrog till att riskabla projekt kunde komma igång och många produkter konkretiseras.

STU tillhandahöll kompetens och nätverk i det tillgängliga innovationssystemet där möjlighet till förnyelse och tillväxt fokuserades. Varje idé analyserades. Projekt formades utifrån idéernas möjligheter att bidra till industriell utveckling. Sådd-finansieringen inkluderade råd och service. Kunder bidrog med intresse, krav och finansiering.

Vid behov tillhandahöll STU även lämplig situationsanpassad managementkompetens. Stödsystemet tillförde också trygg-het, inspiration, stimulans, engagemang och resurser. Erfä-renhet byggdes och ett omfattande förtroendekapital utgjorde ”smörjmedel” i systemet. Ett allt bättre innovationsklimat utvecklades. Inriktning för staten var att tillskjuta hälften av finansiella behovet fram till idéers verifiering i funktionsproto-typ och etablering av en affärsplattform eller fram till att någon annan tog finansieringsansvar. Företagens/projektens komplet-terande insatser kom av egen upplåning, egna arbetsinsatser, kundförskött, riskkapital etc.

Statens insats var kapital och en speciell stöd-organisation med engagemang och fokus på att ge stöd till idéer och projekt.

Resultat av stödet
Många innovationer har potential. De lönsamma idéerna ligger som grund för företags tillväxt i volym och sysselsätt-ning. Individers insikter innefattande teknik, och behov.

Entreprenörers förmåga blir avgörande för genomförandet. Ett stort antal nya industriella verksamhetsområden växte fram lönsamhet och möjligheter att få till bärkraftiga affärsmodeller.

Utvärdering av några konkreta STU-projekt

Effekter och utfall från dessa satsningar har studerats av Lars Birger Larsson över 15 år efter insatser gjorda 1974–1995. Samtliga företag baseras på idéer som utvecklades från 80-talet och framåt. Data är noterade på Lars Birger Larssons noteringar.

Cirka 50 projektsatsningar som nått en omsättning i storleks-ordningen hundratals Mkr har identifierats och beskrivits. Andra effektstudier av statliga satsningar på innovationer med så långt tidsperspektiv har inte gått att finna.

Statens kostnader för innovationssatsning ställs i relation till statens intäkter från verksamheter som etablerats och vuxit. Statens kost-nader för stöd till de studerade företagen låg under 40 Mkr/år.

Ca 200 idéer bolagiseras och blir projekt med STU-stöd. I den kompletta rapporten finns varje företag redovisat.

Statens intäkter har hittills visat sig långsiktigt bli minst 500 gånger större än statens kostnader för stöd till innovationerna/företagen. Innovationssystemet var tillgängligt för dialog då så påfordrades, men de ansvariga lade sig inte i om det inte behövdes.

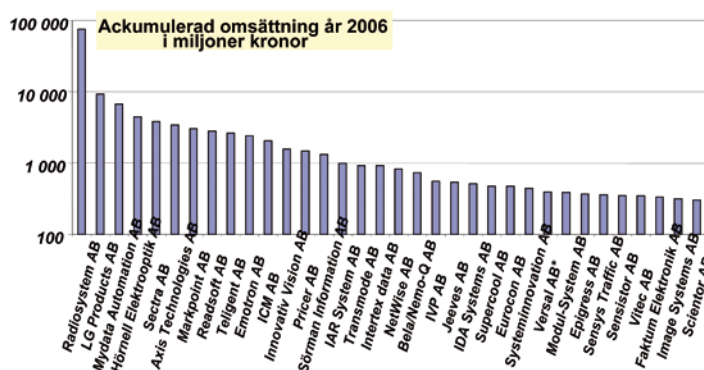
Ackumulerade årsomsättningar

Innovationssystemet möjliggjorde nya företagsetableringar. Risker fanns, men hälften av koncepten nådde en affärsplattform. I cirka vart femte koncept utvecklades ett effektivt entreprenörskap och tillväxt uppkom.

En prestationsnorm är att en finansieringshandläggare arligen kan bistå vid tillkomst av ett par tillväxtkoncept. Innovativa företag fick tidigt igång utvecklingsprocesser och kundsamarbeten. Koncepten hade en kraft som möjliggör utveckling och tillväxt på sina inneboende meriter. Affärsområden och marknader formades.

Kapitalbehov för idéers konkretisering varierade. I de analyserade företagen var behovet för riskfinansiering av utvecklingsarbete som högst 7 Mkr.

35 STU/Nutek-stödda projekt/tillväxtföretag tillkomna 1975–1995

Tillväxtföretag som fått någon form av STU-stöd i kritiska lägen.

Statens kostnads/intäktsanalys (enligt David Storey-modell)

En graf, som presenteras i studien, över en kostnads/intäktsanalys för de statliga insatserna visar på en dramatiskt hög ekonomisk utväxling i innovationssatsningar. En tankelek är att satsade belopp sätts in på räntebärande konto. Den ränta man får är ett "godhetstal" för satsningarna.

En grov skattning indikerar att dessa STU:s innovationssatsningar således ger en avkastning på kapital satsat på innovationsutveckling på ca 40 procent/år.

STU gav många idéer en möjlighet till produktutveckling, etablering och tillväxt av nya företag. Statens årliga satsningar på detta innovationsstöd steg dessutom kraftigt under 70- och 80-talet och låg under 90-talet på flera tiotals miljoner kronor per år. Kontaktnät växte, arbetsmetodik utvecklades och mycket erfarenheter samlades. Några innovationssatsningar kom att växa kraftigt. Allt fler människor fick sysselsättning och betalande skatt.

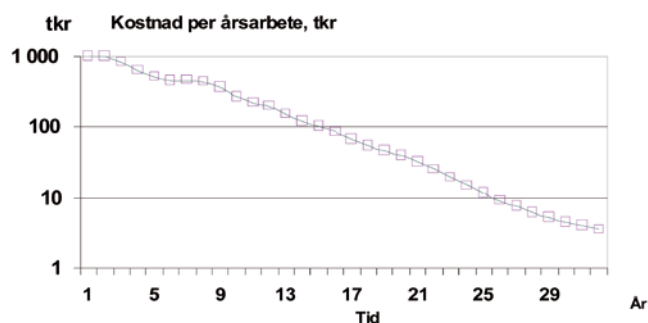
Kostnaderna för utveckling fördelas på varje skapad arbetsplats

Uppskattad ny sysselsättning tillkommen genom innovationer i 50 bärkraftiga företag år 2009:

- 20.000 långsiktigt bärkraftiga arbetsplatser har tillkommit sedan projektstart
- 200.000 årsarbeten har fått sin tillblivelse för en statlig kostnad under 1000 kr/årsarbete

Man kan ställa statliga insatser i form av kostnader för utveckling mot de totala intäkterna från skatter.

Kostnad för att skapa nya jobb

En analys visar att totala kostnaderna för STU, projektägare och intressenter under åren 1975 – 95 uppgick till högst 500 Mkr. I nämnda företag har man i medeltal en omsättning på ca 2 Mkr på varje anställd.

Anställda hos underleverantörer skattas till 1,5 gånger flera. Staten gjorde en insats på högst 150 Mkr som icke blivit återbetald.

Antal årsarbeten skattas till ca 200.000, vilket ger en kostnad för staten som låg under 1.000 kr per skapat årsarbete.

Det finns sysselsättningsskäl att återupprätta och hålla denna förnyelseprocess levande. Studien visar att satsningar på innovationer har visat sig vara synnerligen värdefullt för Sverige.